

กลไกการป้องกันยาเสพติดติดตามหลักพุทธวิธี ในตำบลบางกระเจ้า

อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร*

DRUG PREVENTION MECHANISMS ACCORDING TO BUDDHIST
PRINCIPLES IN BANG KRACHAO SUBDISTRICT, MUEANG SAMUT
SAKHON DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE

พระใบฎีกาสมชาย ฐิริปณฺโญ (ภูริชัย)¹, พระมหาประกาศิต สิริเมธ²

และ พระครูใบฎีกาธีรยุทธ จันทูปโม³

Phrabaidika Somchai Phuripunyo¹, Phra Maha Prakasit Sirimetho²

and Phrakhru Baidika Thirayut Chanthupamo³

¹⁻³วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻³Buddhist Panya Sri Dvaravati College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Email: somchai0615754052@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “กลไกออกแบบกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี ในตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ผลกระทบจากปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นกับประชาชน 2) พัฒนากลไกออกแบบกิจกรรม และ 3) ขับเคลื่อนกลไกการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี วิจัยนี้ใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 18 รูป/คน และกลุ่มปฏิบัติการจำนวน 21 คน เป็นบุคคลที่มีความสมัครใจในการให้ข้อมูล และเป็นบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และกิจกรรม การระดมความคิด ร่วมกับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และการเล่าเรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนได้รับผลกระทบในการดำเนินชีวิต ความปลอดภัยในทรัพย์สิน และความสงบสุขของสังคม เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ปัญหาอาชญากรรม

* Received 9 June 2025; Revised 29 June 2025; Accepted 30 June 2025

เพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงและความแตกแยกในครอบครัว เยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติได้รับผลกระทบอย่างมาก 2) การพัฒนากลไกการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี ได้แก่ การปลูกจิตสำนึก ติดตามเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง พัฒนาความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับชุมชน และนำหลักพุทธวิธีทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ ได้แก่ ศีล 5 ช่วยควบคุมพฤติกรรม อธิปไตย 4 เป็นพื้นฐานความสำเร็จ สังคหวัตถุ 4 พัฒนาความสัมพันธ์และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และโครงการ To Be Number One ที่มุ่งเน้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 3) การขับเคลื่อนกลไกการป้องกันยาเสพติด ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ผู้นำที่จริงจัง เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิดและลงมือทำ สร้างความไว้วางใจ แลกเปลี่ยนความรู้ต่อเนื่อง เพิ่มพูนศักยภาพภายในชุมชน กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจขยายเครือข่ายขององค์กรชาวบ้าน เพื่อรับมือกับปัญหาและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

งานวิจัยนี้สะท้อนว่า การขับเคลื่อนพัฒนาด้านการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธีเป็นแนวทางที่ให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : กลไก, การป้องกัน, ยาเสพติด, พุทธวิธี

Abstract

The research on “Mechanism for Designing Drug Prevention Activities Based on Buddhist Principles in Bang Krachao Sub-district, Mueang Samut Sakhon District, Samut Sakhon Province” aimed to 1) analyze the impact of drug problems on the people, 2) develop a mechanism for designing activities, and 3) drive the mechanism for drug prevention based on Buddhist principles. This research used a participatory action research (PAR) model with a group of 18 key informants and 21 action participants who were willing to provide information and participate in the activities. Data was collected through in-depth interviews, participatory observation, and brainstorming activities, along with practical training. Data was analyzed using content analysis and storytelling.

The research results found that 1) People are affected in their lives, property safety, and social peace, which threatens national security. The crime problem has increased, causing violence and family disunity. Youth, who are the future of the nation, are severely affected. 2) Developing a drug prevention mechanism based on Buddhist principles, including raising awareness, continuously monitoring networks, developing strength in communities, and applying Buddhist principles, such as the 5 precepts to control behavior, the 4 bases of success, the 4 social virtues to develop relationships and help each other, and the To Be Number One project, which focuses on preventing and solving drug problems. 3) Driving the drug prevention mechanism, communities are seriously involved, sincere leaders give everyone an opportunity to think and act, build trust, continuously exchange knowledge, increase potential within the community, stimulate and motivate the expansion of networks of local organizations to cope with problems and solve them together.

This research reflects that the development of drug prevention based on Buddhist principles is an approach that emphasizes the application of Dhamma principles to prevent and solve drug problems sustainably.

Keywords: Mechanism, Prevention, Drugs, Buddhism

บทนำ

รายงานยาเสพติดโลกของ การติดยาเสพติดส่งผลกระทบร้ายแรงต่อชีวิตผู้คน การตกงาน ความยากจน และการไร้ที่อยู่อาศัย (UNODC, 2020) มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2564 มีอัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 1.93 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.68 เมื่อ 10 ปีก่อนหน้า และมีอัตราการตกงานสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในประเทศอย่างฉับพลัน เกิดช่องว่างความเหลื่อมล้ำเพิ่มมากขึ้นในทุกมิติ

(สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2566-2570) ต้องมีฐานข้อมูลยาเสพติดที่ครบถ้วน พร้อมแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ทั้งในเชิงหลักการและเหตุผล ให้ความสำคัญและร่วมกันแก้ไขปัญหายาอย่างจริงจัง (โสภารัตน์ จารุสมบัติ, 2565)

ปัญหายาเสพติดมีความสัมพันธ์กับสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม อย่างมีนัยสำคัญในห้วงภาวะที่เศรษฐกิจและสังคมมีความเปราะบาง จะพบว่าผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายใหม่ทั้งคดีค้าและคดีเสพยาเสพติดมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีจำนวนผู้ต้องหารายใหม่สูงถึง 226,132 คน เพิ่มขึ้นจาก 132,987 คน ในปี พ.ศ. 2560 โดยเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับข้อมูลการสำรวจภาวะการมีงานทำจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีความสอดคล้องโดยอัตราการว่างงานมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2564 มีอัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 1.93 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.68 เมื่อ 10 ปีก่อนหน้า และมีอัตราการตกงานสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา โดยผู้ที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษามีอัตราการว่างงานมากที่สุด อีกทั้งอัตราการว่างงานแฝง และจำนวนแรงงานนอกระบบขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในประเทศอย่างฉับพลัน เกิดช่องว่างความเหลื่อมล้ำเพิ่มมากขึ้นในทุกมิติ เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้ยาเสพติดสามารถเข้ามามีบทบาทได้ไม่ยาก และอาจส่งผลให้ประชากรโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางหันเข้าสู่วงจรยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2566-2570)

ปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดในตำบลบางกระเจ้า อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีความรุนแรง ซึ่งเป็นพื้นที่เชื่อมต่อกับปริมณฑล ทำให้เป็นจุดพักและกระจายยาไปยังจังหวัดอื่น รวมถึงภาคใต้และกรุงเทพมหานคร ความเป็นสังคมเมืองที่แต่ละคนใช้ชีวิตต่างคนต่างอยู่ ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ส่งผลให้การควบคุมและป้องกันยาเสพติดไม่ทั่วถึง อีกทั้งโรงงานในพื้นที่ยังไม่ให้ความร่วมมืออย่างเพียงพอกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ทำให้การแพร่ระบาดขยายตัวได้ง่าย สภาพแวดล้อมทางสังคมเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างครอบครัว ล้วนส่งผลให้การป้องกันยาเสพติดไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ แม้รัฐบาลพยายามแก้ไขแต่ยังมีช่องว่างในระบบที่เปิดโอกาสให้ยาเสพติดแพร่ระบาด (องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า, 2567) จากปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อแก้ปัญหา ได้แก่ ศีล 5 เป็นหลักพื้นฐานในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม (สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์, 2527) อิทธิบาท 4 หลักนำสู่ความสำเร็จ (กัญญลักษณ์ จันทรวินบูลย์ และคณะ, 2562) สังคหัตถ์ 4 หลักสงเคราะห์เพื่อ

สร้างความสามัคคีในชุมชน (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์, 2539) หลักธรรมเหล่านี้ช่วยพัฒนาจิตสำนึกของประชาชน และส่งเสริมความร่วมมือของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด มุ่งเน้นกลุ่มเสี่ยงซึ่งเป็นเยาวชนและวัยรุ่น อายุ 16–24 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่ถูกชักจูงได้ง่าย มีแนวโน้มลองใช้ยาเสพติดด้วยความเข้าใจผิดหรือความอยากรู้อยากลอง หากขาดความรู้ความเข้าใจ มักนำไปสู่การเสพติดและค่าเองในที่สุด แนวทางแก้ไข เน้นสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด เพื่อดึงพวกเขาออกจากวงจรดังกล่าว และผลักดันให้กลายเป็นพลังสำคัญในการร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน (โครงการทุนนิมเบอร์วัน, 2567)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นกับประชาชน ในตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อพัฒนากลไกออกแบบกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี ในตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อขับเคลื่อนกลไกการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี ในตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดใช้วิธีวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research-PAR) โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 กระบวนการตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart (1988) ประกอบด้วยการวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Action) การสังเกตผล (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ผู้วิจัยได้ปรับขั้นตอนการวางแผนออกเป็นขั้นการเตรียมการและการวางแผนเพื่อจำแนกภารกิจในการทำงานในพื้นที่ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยได้ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาโจทย์การวิจัยก่อนแล้ว จึงได้จัดทำขั้นตอนการดำเนินงานของรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมออกเป็น 5

ระยะ ได้แก่ 1) ระยะเตรียมการ (Pre-Research) จัดประชุมสร้างความคุ้นเคยและชี้แจงแผนงานโดยใช้เทคนิค AIC, Participatory Workshop และ Time Line เก็บข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ ประสานงานและสร้างสัมพันธภาพกับชุมชนและภาคีเครือข่าย เตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับดำเนินโครงการ 2) ระยะการวางแผน (Planning) วิเคราะห์โอกาสและข้อจำกัดของการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี จัด Workshop โดยใช้เทคนิคการสร้างฉากทัศน์ (Scenario Building) ร่วมกันวางแผน แก้ปัญหา พัฒนาทัศนคติ และออกแบบกิจกรรมที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม 3) ระยะการปฏิบัติตามแผน (Action) ดำเนินกิจกรรมในแนวคิด “เป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด” ใช้เทคนิค Facilitator ดำเนินงานและกิจกรรมเป็นระยะเวลา 6 เดือน 4) ระยะการสังเกตผล (Observation) ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานตระหนักถึงผลกระทบของยาเสพติดและแนวทางป้องกันแบบพุทธวิธี จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางขับเคลื่อนในระดับชุมชน 5) ระยะสะท้อนผล (Reflection) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้มีส่วนร่วม วิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการ รวมทั้งสะท้อนผลการเปลี่ยนแปลงของชุมชน ค้นข้อมูลให้ชุมชน ตรวจสอบความถูกต้อง และจัดทำรายงานวิจัยให้สมบูรณ์ การดำเนินโครงการนี้ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และเทคนิคต่าง ๆ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มสนทนาเฉพาะ และการวิเคราะห์ร่วมในกิจกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริง

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ผลกระทบจากปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นกับประชาชน ในตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

จากปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นกับประชาชน โดยใช้การบันทึกเทปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวบุคคล ครอบครัว และคนในชุมชนมีผลต่อเนื่องกัน ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าชุมชนใดมีผู้เสพยาากน้อย ถ้าชุมชนใดมีผู้เสพยาาก ผลกระทบก็มีมาก ชุมชนใดมีผู้เสพยาากน้อยผลกระทบก็น้อยตามไปด้วย ยาเสพติดเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วงที่มีการสะสมและก่อให้เกิดผลเสียและผลกระทบต่อสังคมในทุกระดับเริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนไปจนถึงระดับประเทศมาอย่างยาวนานที่สมควรได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจากผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกองค์กร จึงเห็นได้ว่าปัญหายาเสพติดนับเป็นปัญหาสังคมที่มีความร้ายแรงระดับชาติ เนื่องจากทุกสังคมต่างได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว รวมถึงการ

แพร่ระบาดในสังคมไทยแม้จะมี มาตรการป้องกันและปราบปรามผู้ลักลอบจำหน่ายและผู้เสพยาเสพติดมาโดยตลอด แต่ก็ยังไม่สามารถขจัดและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้หมดไปได้ เนื่องจากเป็นขบวนการที่มีความซับซ้อน และนับวันปัญหาดังกล่าวยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ขณะนี้ จะเห็นได้ว่ายาเสพติดมีการแพร่กระจายอยู่เป็นจำนวนมาก โดยการลักลอบเข้ามาตามแถบแนวชายแดนต่าง ๆ ของไทย และราคาของยาเสพติด ในปัจจุบันก็มีราคาที่ถูกลง ทำให้ประชาชน โดยเฉพาะเยาวชนหรือวัยรุ่นเข้าถึงได้ง่าย

ปัญหายาเสพติดส่งผลกระทบในหลายระดับ ตั้งแต่บุคคล ครอบครัว และชุมชน ซึ่งได้รับผลกระทบที่แตกต่างกันไปตามจำนวนผู้เสพในพื้นที่ ยังมีผู้เสพมาก ผลกระทบก็รุนแรงขึ้น และหากมีจำนวนน้อย ผลกระทบก็ลดลงตามไปด้วย ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลเสียต่อสังคมในทุกระดับมาอย่างยาวนาน และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจากทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นปัญหาระดับชาติที่ส่งผลกระทบต่อทุกสังคม แม้ว่าจะมีมาตรการป้องกันและปราบปราม แต่ขบวนการค้ายาเสพติดยังคงมีความซับซ้อนและรุนแรงขึ้น ปัจจุบันพบว่าการแพร่ระบาดของยาเสพติดเพิ่มขึ้น โดยมีการลักลอบนำเข้าตามแนวชายแดน และราคาที่ถูกลง ทำให้เยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น

2. ผลการพัฒนากลไกออกแบบกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี ในตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

การแก้ไขปัญหายาเสพติดที่คุณกล่าวถึงเป็นประเด็นที่สำคัญและต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน นโยบาย “5 รื้อเพื่อไทยเข้มแข็ง” เป็นแนวทางที่ครอบคลุมหลายมิติ ทั้งการควบคุมตามแนวชายแดน การพัฒนาความเข้มแข็งให้ชุมชน การจัดระเบียบสังคม การดูแลเยาวชนผ่านสถานศึกษา และการเสริมพัฒนาภูมิคุ้มกันภายในครอบครัว (โรงเรียนพุทธรัตนพิทยาคม, 2567)

หากต้องการให้มาตรการมีความเข้มงวดและมีผลบังคับใช้จริง จำเป็นต้องมีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และการบังคับใช้ที่โปร่งใส เจ้าหน้าที่ภาครัฐต้องดำเนินการอย่างซื่อสัตย์และเข้มงวดต่อปัญหายาเสพติด รวมถึงการกำจัดช่องโหว่ของกฎหมายที่อาจเปิดโอกาสให้มีการทุจริต นอกจากนี้การให้ความรู้แก่ประชาชน และการส่งเสริมบทบาทของชุมชน เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อพัฒนาความตระหนักรู้และลดโอกาสในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การบังคับใช้

กฎหมายให้เคร่งครัดขึ้น เป็นจุดที่สามารถนำไปพัฒนาได้ เช่น การเพิ่มโทษสำหรับผู้ค้ายา การเฝ้าระวังและตรวจสอบสถานบันเทิงที่อาจเกี่ยวข้องกับการจำหน่ายยาเสพติด รวมถึงการจัดเวทีให้ประชาชนสามารถรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดได้โดยไม่ต้องกังวลเรื่องความปลอดภัย

3. ผลการขับเคลื่อนกลไกการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี ในตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

การขับเคลื่อนกลไกการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธีที่คุณกล่าวถึงนั้นเป็นวิธีการที่มุ่งเน้น การมีส่วนร่วมของชุมชน และการบูรณาการหลายมิติ เพื่อรับมือกับปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน ประกอบไปด้วยการ เฝ้าระวัง การป้องกัน การปราบปราม และการบำบัดฟื้นฟู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด TO BE NUMBER ONE (2567) ที่เน้นการพัฒนาภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้เยาวชน และการส่งเสริมความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสังคมการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด รวมถึงจากภาครัฐและเอกชนในการป้องกันและปราบปรามผู้ค้าและผู้เสพ การบำบัดและฟื้นฟู สนับสนุนให้ผู้ติดยาเสพติดได้รับการบำบัด พร้อมมาตรการช่วยเหลือหลังการบำบัด เช่น การส่งเสริมอาชีพ การมีส่วนร่วมของชุมชน ให้โอกาสประชาชนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาร่วมกันพัฒนาแนวทางแก้ไขที่มีประสิทธิภาพแนวทางนี้สะท้อนให้เห็นถึง ความร่วมมือของชุมชนและทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาแนวป้องกันที่แข็งแกร่ง และขับเคลื่อนให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ จุดเด่นของแนวทางนี้ คือ การเฝ้าระวังในชุมชน ผู้นำและประชาชนมีบทบาทสำคัญในการสอดส่อง และแจ้งเบาะแสการแพร่ระบาดของยาเสพติด การป้องกันและให้ความรู้ การจัดอบรมและพัฒนาความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติด

อภิปรายผล

1. ผลกระทบจากปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นกับประชาชน ในตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ผลกระทบจากปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นกับประชาชน พบว่า ปัญหายาเสพติดส่งผลกระทบต่อในหลายมิติ ตั้งแต่ระดับบุคคลไปจนถึงระดับประเทศ การแพร่ระบาดของสารเสพติด เช่น ยาบ้า กัญชา และกระท่อม ทำให้เกิดปัญหาสังคม อาชญากรรม และเศรษฐกิจที่รุนแรง รวมถึงผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ผลกระทบที่สำคัญจากยาเสพติด ด้านสังคมและ

อาชญากรรม พัฒนาความหวาดระแวงในชุมชน เพิ่มอัตราการลักขโมย ใช้ความรุนแรง และอาชญากรรม ด้านเศรษฐกิจ เงินที่ควรหมุนเวียนภายในประเทศไหลออกสู่ชวบนการค้ายาเสพติด ลดโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว เกิดปัญหาความแตกแยก เยาวชนที่ตกเป็นทาสยาเสพติดมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต ด้านความมั่นคง การลักลอบผลิต ค้า และจำหน่ายยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนส่งผลต่อเสถียรภาพของประเทศ หากชุมชนมีความเข้มแข็งและร่วมมือกัน ปัญหายาเสพติดในพื้นที่อาจลดลงอย่างมีนัยสำคัญหรือหมดไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (2567) ที่กล่าวว่า การลักลอบขาย (ยาบ้า) และยาเสพติดบางประเภทหาซื้อง่ายราคาถูกไม่ผิดกฎหมาย เช่น กระท่อม กัญชา เป็นต้น ที่ปัจจุบันนี้มีขายกันไปทั่ว อยากให้รัฐบาลแก้กฎหมาย เอาจริงจังเรื่องกฎหมายนี้ ถ้ายังมีการขายอยู่ไปทั่ว มันมีโอกาสที่คนจะซื้อมาเสพกันง่ายขึ้น เพราะปัจจุบันนี้ถือว่าไม่ผิดกฎหมาย อยากให้ผู้เกี่ยวข้องมาช่วยกันป้องกันยาเสพติดโดยเฉพาะ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง บิดา มารดา ทางรัฐบาลต้องออกกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างเด็ดขาด รวมถึงการบูรณาการช่วยเหลือเยียวยาสำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบ เสนอให้มีหน่วยงานผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบมารณรงค์ ป้องกันหรือปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง เพื่อให้ยาเสพติดลดลง ถ้าชุมชนเข้มแข็งยาเสพติดในชุมชนก็คงจะน้อยลงหรืออาจจะหมดไปเลยก็ได้

2. ผลการพัฒนากลไกออกแบบกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี ในตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

การพัฒนากลไกออกแบบกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี พบว่า การพัฒนากลไกเป็นกระบวนการสำคัญในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร โดยเฉพาะภาครัฐที่มีบทบาทในการสนับสนุน ส่งเสริม และประสานงานเพื่อพัฒนาเครือข่าย และพัฒนาจิตสำนึกในการร่วมมือกัน พัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายช่วยให้เกิดการตัดสินใจและการดำเนินการร่วมกันในสังคมยุคใหม่ การบริหารจัดการเครือข่ายจำเป็นต้องพัฒนาช่องทางสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ระดับครอบครัวและชุมชน เพื่อช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด โดยใช้กลยุทธ์ เช่น การให้คำปรึกษา การเผยแพร่ความรู้ และการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท และ

ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ มาตรการสำคัญ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ใน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นต้น เตรียมการ และตัดสินใจปฏิบัติ 2) การมีส่วนร่วมของภาครัฐ โดยใช้กฎหมายและยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด 3) การร่วมมือของภาครัฐและเอกชน เช่น โครงการ To Be Number One เป็นต้น 4) การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งผ่านการปลูกจิตสำนึก คัดเลือกผู้นำ ติดตามและประเมินผล และดำเนินการต่อเนื่องแนวทางเหล่านี้ช่วยเสริมพัฒนาระบบที่มั่นคงในการบริหารสังคมและป้องกันปัญหาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญกนกวิชต์ จิโรคนิธิโยธ (2564) ได้กล่าวถึง สถานการณ์ทุกมิติ เช่น ด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น ให้ประสบความสำเร็จโครงการพัฒนาการทำงานที่ดีจำเป็นที่จะต้องปกป้องตัวเอง ครอบครัว และสังคม จากการมีส่วนร่วมกิจกรรม ฝ่าระวัง สอดส่อง ตรวจตรา ทั้งคนในครอบครัว คนรอบข้าง และคนในชุมชน นอกจากนี้ยังต้องมีการพัฒนาช่องทางสื่อสารที่สำคัญเริ่มจากผู้นำครอบครัว ผู้นำชุมชน ช่วยกันพัฒนาโครงการป้องกันตนเองให้เป็นเครือข่าย เพื่อที่จะทำให้คนในชุมชนออกจากปัญหายาเสพติดได้ การให้คำปรึกษาเผยแพร่ความรู้ถึงพิษภัยของยาเสพติด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือกันหาวิธีการแก้ไขปัญหายาเสพติดนี้อย่างยั่งยืน การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์และประชาชนตามหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา เถรวาทใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (2) การมีส่วนร่วมขั้นเตรียมการ (3) การมีส่วนร่วมในขั้นตัดสินใจปฏิบัติกร 2) การมีส่วนร่วมของภาครัฐ คือ (1) แนวทางการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยใช้กฎหมายลงโทษผู้กระทำผิด (2) ยุทธศาสตร์พลัง แผ่นดินเอาชนะยาเสพติด เป็นยุทธศาสตร์หลัก กำหนดกลยุทธ์สำคัญที่จะดำเนินการ คือ 7 แผน 4 ปรับ 3 หลัก 6 เร่ง (2) แนวทางการกิจของตำบลบางกระเจ้า ได้แก่ ด้านการป้องกันปราบปราม บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด 3) การมีส่วนร่วม ของภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ โครงการ To Be Number One ในพุทธระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี และ 4) การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง ใน 4 ด้าน คือ (1) ปลูกจิตสำนึก (2) การคัดเลือกผู้นำและคณะกรรมการชุมชน (3) ติดตามและประเมินผล โดยใช้เวทีประชาคม และ (4) ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการขับเคลื่อนกลไกการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี ในตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

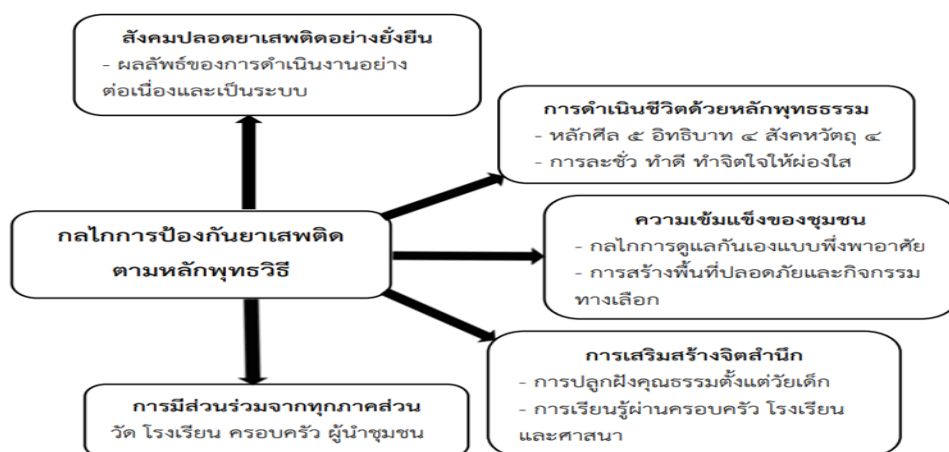
การขับเคลื่อนกลไกการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี พบว่า ชุมชนตำบลบางกระเจ้ามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดผ่านกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น วางแผนกิจกรรม และตัดสินใจร่วมกัน ภายใต้เครือข่ายชุมชนที่ทำหน้าที่ระดมความคิดเห็น กำหนดแนวทาง และรณรงค์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภัยของยาเสพติด แนวทางสำคัญในการดำเนินงาน ได้แก่ หลักพุทธวิธี ส่งเสริมศีล 5 อิทธิบาท 4 และสังคหวัตถุ 4 เพื่อพัฒนาจริยธรรมให้เยาวชน บทบาทของผู้นำ ทั้งผู้นำธรรมชาติ ผู้นำทางการ และผู้นำราชการ ที่ต้องมีความมุ่งมั่นและได้รับการยอมรับ ความร่วมมือของชุมชน เปิดโอกาสให้คนในชุมชนร่วมคิด ร่วมทำ และรับผิดชอบร่วมกัน กลไกการจัดการปัญหา พัฒนาความเข้าใจระหว่างประชาชนและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้ชุมชนใช้แนวทางที่ประสบความสำเร็จเพื่อพัฒนาต่อเนื่อง การขยายเครือข่ายเสริม พัฒนาพลังในการรับมือกับปัญหายาเสพติด การสนับสนุนจากภายนอก เพื่อพัฒนาพันธมิตรและระดมทรัพยากรในการแก้ไขปัญหายาเสพติด แนวทางเหล่านี้ช่วยให้ชุมชนสามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติด และพัฒนาความเข้มแข็งในการบริหารจัดการปัญหาอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรกฤษณ์ พิญาพวงษ์ และคณะ (2567) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์บทเรียนความสำเร็จในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน สรุปได้ 7 ด้าน โดยเฉพาะข้อที่ 5 คือการจัดการความรู้ในกระบวนการทำงาน เพื่อปรับรูปแบบและกระบวนการทำงานครั้งต่อไป ประกอบด้วย 1) ผู้นำแบบเป็นทางการหรือผู้นำโดยธรรมชาติ ที่มีความจริงใจและมุ่งมั่นในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา ผู้นำชุมชนต้องเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของคนในชุมชน มีความเด็ดขาด เป็นที่ยำเกรงของคนในชุมชน มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ที่สำคัญ “ผู้นำชุมชนต้องรู้สุข รู้ทุกข์ของชาวบ้าน” และต้องอยากที่บ้านของตัวเองสงบสุข สอดคล้องกันและองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาเครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ ผู้นำในการแก้ปัญหายาเสพติดที่ต้องอาศัยทั้งผู้นำที่เป็นธรรมชาติ ผู้นำทางการ และผู้นำราชการ เพราะยาเสพติดเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ อำนาจในการปกครอง และอำนาจทางกฎหมาย จะต้องอาศัยผู้นำเหล่านี้ได้

ร่วมมือกันนำพาคนอื่น ๆ ในชุมชนไปสู่การแก้ปัญหา และรวมพลังกันไปสู่ความสำเร็จ โดยผู้นำที่สังคมต้องการต้องมีลักษณะฉลาด เป็นคนเห็นแก่ส่วนรวม เป็นคนติดต่อสื่อสารกับผู้คนรู้เรื่อง และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกโดยอัตโนมัติ 2) ความร่วมมือของชุมชน การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้ร่วมคิด ร่วมทำ พัฒนาความร่วมมือของคนในชุมชนอย่างจริงจังเป็นส่วนสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะการกำหนดมาตรการทางสังคมร่วมกัน รับรู้ร่วมกัน และยอมรับข้อตกลงดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดประสบผลสำเร็จ 3) กลไกการจัดการปัญหาโดยชุมชน กลไกที่นำมาประยุกต์ในการแก้ปัญหายาเสพติดของชุมชน ซึ่งกลไกดังกล่าวทำให้เกิดความเชื่อใจระหว่างคนในชุมชนกับคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 4) การจัดการความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนในชุมชน นับว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการกระตุ้นให้แกนนำชุมชนได้เห็นของจริงและนำแนวทางที่ได้ไปเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง 5) ความหลากหลายของวิธีการและความต่อเนื่อง ซึ่งจะกระตุ้นให้ชุมชนตระหนักในปัญหาและเอาใจจริงเอาใจกับปัญหา ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอรวมทั้งทำให้เกิดการเรียนรู้ข้ามพื้นที่ ข้ามองค์กร และสามารถเชื่อมต่อกับหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนภายนอกได้ 6) การพัฒนาและขยายเครือข่าย ซึ่งความเป็นเครือข่ายในการมุ่งแก้ไขปัญหายาเดียวกันจะทำให้เกิดความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหายา สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงพลิกผัน สามารถปรับบทบาทให้สอดคล้องกับปัญหา การรวมตัวกันเป็นเครือข่ายขององค์กรชาวบ้านเป็นสิ่งจำเป็นในภาวะปัจจุบัน เนื่องจากชุมชนเดียวไม่สามารถมีพลังในการแก้ไขปัญหายาที่โยงใยกับสังคมภายนอกชุมชนอย่างกว้างขวาง เครือข่ายจึงเป็นการช่วยเหลือกันที่เป็นความสัมพันธ์ที่กว้างกว่า และยังเป็นการขยายความเข้มแข็งของชุมชน ขนาดเล็กไปสู่การขยายเครือข่ายขนาดใหญ่ โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดที่เป็นการต่อสู้กับเครือข่ายผู้ค้าที่มีอิทธิพล และ 7) การสนับสนุนจากภายนอก การแสวงหาแนวร่วมจากภายนอกซึ่งเป็นเสมือนการแสวงหาพันธมิตร พัฒนาความร่วมมือเสริมพัฒนากำลังใจ และแสวงหาทางออกของการแก้ไขปัญหายา รวมทั้งเป็นการระดมทรัพยากรที่จะทำให้เกิดพลังในการแก้ไขปัญหายาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม (2567) ได้กล่าวถึง บทบาทสำคัญที่จะสามารถช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ดี โดยคนในชุมชนแต่ละคนควรปฏิบัติ ดังนี้ 1) ศึกษาความรู้เกี่ยวกับโทษ และพิษภัยของยาเสพติด เพื่อเป็นเกราะป้องกันตัวที่ดีที่จะช่วยให้พ้นจากยาเสพติดได้ 2) มีความภาคภูมิใจในตนเอง โดยรู้สึกว่าคุณค่าไม่ควรทำลายชีวิตที่ได้มาด้วยการติดยาเสพติด 3) รู้สึกในบทบาทหน้าที่ของตน โดยพึงระลึกอยู่เสมอว่าขณะนี้ตนเองมี

บทบาทหน้าที่อะไร เช่น มีหน้าที่เรียนหนังสือ ก็ควรจะต้องตั้งใจศึกษาเรียนให้ดี เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครู อาจารย์ เป็นต้น 4) ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสรักษาสุขภาพอนามัยอยู่เสมอ หากบุคคลมีสุขภาพจิตที่ไม่ดีร่างกายไม่แข็งแรง อาจนำไปสู่การใช้สิ่งเสพติดเนื่องจากอาจต้องใช้ยาในการรักษาเป็นประจำ 5) คบเพื่อนที่ดีโดยรู้จักเลือกคบเพื่อน และนำแบบอย่างที่ดีของเพื่อนมาประยุกต์ใช้กับชีวิตของตนเอง ซึ่งถ้าหากคบเพื่อนไม่ดี เพื่อนอาจชักชวนเราไปในทางที่เสื่อมเสีย และติดยาเสพติดได้ 6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในการพัฒนาเสริมคุณค่าให้กับตนเอง โดยการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ออกกำลังกาย เล่นดนตรี อ่านหนังสือ เป็นต้น 7) มีทักษะในการดำเนินชีวิต รู้จักแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกที่ควร ถ้าเผชิญปัญหารู้จักคิดไตร่ตรองด้วยเหตุผล ไม่หลีกเลี่ยงปัญหาด้วยการเสพยาเสพติด และ 8) ขอคำปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ หรือผู้ปกครอง และผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง “กลไกการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี ในตำบลบางกระเจ้า อำเภอมะนังสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้



ภาพที่ 1 กลไกการป้องกันยาเสพติดตามหลักพุทธวิธี

องค์ความรู้ที่ได้เป็นแนวทางที่เน้นความเข้มแข็งภายในชุมชนผสานกับหลักพุทธธรรม ในการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรม ซึ่งสะท้อนสะท้อนให้เห็นว่าการป้องกันยาเสพติดที่ยั่งยืน ต้องเริ่มจากการเสริมสร้างจิตสำนึกและความเข้มแข็งภายในชุมชน ควบคู่กับการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการดำเนินชีวิต และการบริหารจัดการถึงการป้องกันยาเสพติดอย่างยั่งยืน จากรากฐานของสังคม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) หน่วยงานภาครัฐต้องให้ความสำคัญกับการสนับสนุนงบประมาณ ที่ใช้ในการ ดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เพียงพอ ต่อการดำเนินงานของเครือข่ายใน ชุมชน

2) ผู้นำชุมชนควรส่งเสริมให้กับคนในชุมชนได้มีบทบาทร่วมมือในการจัดการแก้ไข ปัญหายาเสพติดในชุมชนให้มากขึ้นไปอีก เพื่อเป็นชุมชนตัวอย่างที่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องและสามารถดำรงอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามกระแสสังคมใน อนาคต

3) ชุมชนต้องมีการจัดให้สมาชิกในชุมชนได้ศึกษาดูงานด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามสถานที่ ต่าง ๆ เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ให้กับ ชุมชนมีศักยภาพที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ชุมชนอื่นสามารถนำผลการวิจัยในงานวิจัยนี้ไปปรับใช้ในการแก้ปัญหายาเสพติด ใน ชุมชนตนเองได้

2) แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน จะมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อสังคมในภาพรวมมากยิ่งขึ้น หากได้มีการร่วมมือจาก หลากหลายชุมชนในพื้นที่ ทำให้เกิดเป็นเครือข่ายชุมชนขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอย่างมาก

3) แนวทางป้องกันให้ห่างไกลยาเสพติดด้วยวิถีชีวิตในชุมชน ให้ตระหนักถึงโทษของยาเสพติดประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจ ทำให้เกิดเป็นเครือข่ายชุมชนขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชน และเกิดประสบการณ์ให้กับชุมชนให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดเชิงเปรียบเทียบกับชุมชนอื่นเนื่องจากแต่ละชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน สภาพปัญหาจึงแตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการดำเนินการป้องกันยาเสพติดของชุมชนต่อไป

2) ควรศึกษาวิจัยถึงกระบวนการมีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหายาเสพติดของฝ่ายปกครองเจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้นำครอบครัว เพื่อได้รับทราบกระบวนการของการแก้ไขในภาพรวม ทำให้สามารถนำไปเป็นแนวทางช่วยเหลือเยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

3) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการ ความต้องการของเครือข่ายชุมชน แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กัญญลักษณ์ จันทวิบูลย์ และคณะ. (2562). แนวทางส่งเสริมการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 66.

จักรกฤษณ์ พิญาพวงษ์ และคณะ. (2567). *การพัฒนาเครือข่ายเพื่อยกระดับชุมชนต้นแบบในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อำเภอดรอน จังหวัดอุดรธานี*. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจังหวัดอุดรธานีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. [ออนไลน์]. Retrieved from cads.in.th.

อัญญกนกรัตน์ จิโรชนิธิโยธ. (2564). *แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของพระสงฆ์และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย*. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 21-28.

- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2550). *ระเบียบวิธีการวิจัย: แนวทางปฏิบัติสู่ความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: ยู แอนด์ ไอ อินเทอร์เน็ตมีเดีย จำกัด.
- พระมหาบุญเลิศ ช่วยธานี และคณะ. (2565). *การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเปลี่ยนแปลงการดำรงชีพจากวิถีเศรษฐกิจแบบพึ่งตลาดสู่วิถีเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเองของชาวไร่อ้อยและไร่มั่นสำปะหลังอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์*. วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- โรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม. (2567). *ความปลอดภัยในชีวิต การป้องกันภัยจากสารเสพติด*. [ออนไลน์]. Retrieved from <http://www.pathumrat.ptpk>.
- ศิริลักษณ์ พันธบ้านแหลม. (2567, 30 ตุลาคม). *การสัมภาษณ์ส่วนตัว*. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า อำเภอมะนังสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2539). *นิติศาสตร์แนวพุทธ*. สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด พิมพ์เป็นธรรมทาน, 1(1), 75-76.
- สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์. (2527). *ธรรมานุกรม*. มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สารานุกรมเสรี. (2567). *ทูปีนัมเบอร์วัน*. [ออนไลน์]. Retrieved from <https://th.wikipedia.org/wiki/ทูปีนัมเบอร์วัน>.
- โสภารัตน์ จารุสมบัติ. (2565). *ช่องว่างองค์ความรู้จากงานวิจัย ความท้าทายและข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมของไทย*. สารบັນพระปกเกล้า, 7.
- Cronbach. (1951). *วิธีการคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคในโปรแกรม SPSS - Uedufy*. [ออนไลน์].
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planner* (3rd ed.). Deakin University.
- United Nations Office on Drugs and Crime. (2020). *รายงานยาเสพติดโลก ปี ค.ศ. 2020*. สำนักงานต่างประเทศสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.